

«Sadsihwes» feletons.

Nr. 7.

Sestdeen, 19. februari 1911. g.

3. gads.

Wehleschanu laiks lauku beedribās.

Mehs lauz'neeki it wiſi beedri
Gan ſchahdās tāhdās beedribās,
Un zīk tur nawa jalej ſweedri
It wiſās tanis buhſchanās!
Gan teesa, zauru gadu eſam
Mehs gluschi, gluschi' weenprahiti;
Tos iſrihlojumus tik taſam,
Uſ daudſ ko ſkatam pawihdigi:
Kā preeſchneeki ar naudu „wirſchaptē”.
Kā drihiſ ſaſi zauri „iſſchepte”...
O, kurſch gan negribēs to lomu,
Kur pildit warain ſawu ſomu?!

Un tā mehs wiſi domajam,
Bit labi iraid preeſchneekam.
Ar' palihgeem naw ſlitta leeta:
Taſ ar' pee „ſcheptē” tuva weeta!
Un kaſeeri — ko tee gan teiſ,
Kā eepirkumos bodneeks ſweikſ?
Un wiſpahri — kur nauda ritain, —
Kā uhdens tehzē ſiž un ſižain, —
Waj iſgaro pa ſileem gaifeem,
Waj aifkeras aif reſneem pirksteem —
Weenalga, kā ta paſuhdain!
Un waj tad rafſtu wedim beſchā,
Kā preeſchneezibai ſlihd kā ſeſchā?!

Tik aſteereem tur naw neka,
Kaut ar' waj barona ſahji lomā:
Kahds bijis muſchiks, tāhdās wiſch ir,
Tik alus glahſe baltu ſchikſ.
— Af ja, kur nu es aifbraunu!
Kā atpaſalu attiſchū?

Un tā pehz ſwehtu laika muins,
Ir wiſeem weens pats domajums:
„Ja eewehelets es tikai tiktu,
Pat mutſcheli uſ ſtekeem ſliktu!”

Un tā nu wiſi — „tunkurenzi”,
Un kupli iſnahk magaritschi...

* * *

Nahk beedri, vildas ſehdekti:
Drihiſ atklahs gen'ralsapulgi...
Nu wiſi ſehſham uſtraukumā:
„Kād tiktu tik tāi eeweheſlā!”
Leef wezais preeſchneeks preeſchā ſewi —
Uſ jaunu io lai atſtahtu,
Wiſch ſaka: „Kurſch tam pretim ira,
Lai kā hju gaiſa paſeltu,
Mehs apjuſkām un neſinajām —
Waj tikai wiſch muhs nenerro? —
Kād kahjas augſchup zelti ſahlām,
Uſ plezeem wiſas ſiteem likām,
Un gubā wiſi ſaſritām,
Kā kāra laukā aħkſtijām:
„Ko gihni ſper?!” — „Ko friſur manu,
Tu dumjais ſahbač, iſſauži?!” —
„Kas ſanahžis par lopu baru?!” —
„Waj ažiſ wehl iſſpahrdiſi?!” —
Un preeſchneeks paſmihnedams ſvana
Ar ſawu ſlalo „tinglangu”,
Un kauzjojoſchā barā blausta:
„Tee paſchi wiſi! — atbeidsu!”
Un publitums — kā tewiſ gahja? —
Ne kahjas tawas ſkaitija,
Ne preeſchneezibā wehleja!
— Nahk rewidēntu ſinojumi —
Schee ruhſas leelee plaſtijumi:
„Muhs beedribā ir wiſs tik jaufi,
Kā ſelta nomirdiſ wiſi lauki!” —
„Ko?!” praža daſchis, „waj ſelta daudſ?”
Bit leelu ſkaitijat ſcho laudiſ?” —
„Ne ſelts, bet kahrtiba un rafſti
Ir muhſu mirgu ſkalee ſchwafſti!
Tās naudas ari — paldees Deewam!
Mehs atradām lihds ſeptia ſubkam.”
Bet kahds uſ gala benka tſchukſti:
„Trihiſ ſeptia bij eeraſtiti —
Bit ſitam blaſkam noſtahditi...
Tee diwi pirmee noſtrihipotī,

Un tagad preefchneezibai kſchā ſchwufſt.“
 Daſchs „proteſteeret“ grib pret ſtaitkeem,
 Daſchs aikal — ſadot rewidenteem — —
 Bet ſapulze jau ira ſlehgta,
 Un uravās ir laime brehka, —
 Bet weens uſ gala benka blauij:
 „It wiſa ſapulze nu ſauj,
 Ka ſeptiineeku pehdejo
 Preefch mehrka freetna iſleeto:
 Waſ'g atlku mu ſift uſ brillem,
 Ko deguna ſprauſt rewidenteem — —!“

Lauzineeks.

Tſhetras biffes.

Zotu luga weenā zehleenā. No Tarlapu Alekſha.

Personas:

Meelinsch — kantora ſtrahdneets, apmehram
 30 gadus wezs, neprezejees, labš ſchuhpa. Dſihwo
 mehbeletā iſtabā pee Behrſmaleeſcha.

Behrſmaleetiſ — dſihwoſla ſaimneeks,
 gadus 40 wezs, parežmu wehderu.

Ede — Behrſmaleeſcha kſpone, Meelina ap-
 kſpotaja, nejen ka eenahkuſi no ſentem, dumja meitene.

Deedſiaſch — ſtroderis, ſauſneiſ vihriņſch,
 melnu kihla bahrdiāu.

Kate — kaimiku kſpone, weza meita, jau
 ilgatu laiku Riga dſihwojuſi, ari druſtu mulke.

Benzineete — weza kahrſchu lizeja.

Griwiņſch — polizijas cerehdniſ.

—
 Noteek Riga, Meelina dſihwoſli.

Reepeezeſchamas iſtabas leetas uſ ſtatueves:
 ſkapiſ ar wairakeem drehbju gabaleem un tſchetraim
 biffem, gulta, kſchete, galds un wairati krehſli.

1. ſtats.

Meelinsch (ſtipri eedſehreess eestreipulo pa
 durwim). Biffes winam freetni ſawahrtitas un ap-
 ſlagitas ar dubleem). Tā... Reis eſmu mahjā...
 Ka welns wiņu parautu... Behrſmaleeti ar wiſu
 wiņa dſihwoſli... Tif tahlu, ka waj nedelu jaet...
 Un laiks, ka ūns ſaimneeka... tſu... ſaimneeks

sunat nedſen... ahrā... uſ eelam dubli lihdi
 zeleem (paſkatas uſ biffem)... pahri par zeleem...
 Tſu, welns, ſahdas manas biffes... Kas ta par
 poliziju... negahdā par eelu tihribu... Kur tu
 zilweks tahds lai ej... Tuhiņ ſchodeen apſuh-
 dſefchu... biffes... apſuhdſefchu poliziju...
 Bai iſtihra man biffes... Manas labalaſ biffes...
 Labi, ka man wehl tſchetras ſkapi... (Pee durwim
 kſauwē). Manas ſwehtdeenu biffes... (Wehlejſ
 kſauwē pee durwim. Meelinsch pazel galvu un
 kſaujas)... Eekſchā!... (Eenahk Deedſinſch).

2. ſtats.

Meelinsch un Deedſiaſch.

Deedſiaſch. Labdeen, kungs!

Meelinsch. Ah, ſtroderis! Labdeen! Man
 juhſu paſchulaif wajaga.

Deedſiaſch (ſteep papiru preti). Warbuht,
 kungs, gribejat rehkinu...

Meelinsch. Rehkinu... rehkinu (notriht
 ſmagi uſ kſchetes)... Rehkinu riht... Manas
 biffes...

Deedſiaſch. Kehdas biffes?

Meelinsch (ar mokam tikko war iſrunat).
 Manas... biffes... iſtihrat... (noleek galvu
 uſ rokam un ſakl ſnaust).

Deedſiaſch (brihtinu ſtahw). Kungs!
 (druſku ſtiprak) Meelina kungs!

Meelinsch (ar mokam pazel galvu). Ko...
 tu... gribi?

Deedſiaſch. Kuras biffes man jatihra?

Meelinsch. Biffes... biffes... Nem
 wiſas biffes un ej pee welna (nogahſchas uſ kſchetes
 un aifmeeg).

Deedſiaſch (ſtahw brihtinu kluſu un kaſa aij
 aūjs). Nu wiņſch aifmiga un aikal man rehkinu ne-
 ſamakſa. Aikal naheens par welti. Kungs wiņſch
 ir labš, darba wiņſch dod daudſ, bet naudas wiņam
 wajabſeja wairat. Tās wiņam arween peetrubſi.
 Ja tu zilweks wiņu nokei tāhdā brihdī, tad wiņam
 nauda ir, tad ſamakſa. Ja nenoker — wiņſch eet
 un nodſer. Nahz ar rehkinu otrā reiſe... Bet ko
 wiņſch teiza: biffes jatihra... Lai nemot wiſas
 biffes... Ja, biffes wiņſch arween nobradā, tad
 dublains laiks. Un man arween jatihra... Pa-

statīšimees, kur winam stahw tās bīkēs (peecet pee ūkpa ja un sah̄ pa drehbem raknatees). Aha! Te ir weenas, kuras wehl naw ūamakatas. Winas wehl iſſkatas jaunas. Te otrs, par kuraū man labi ūamakaja. Te wehl tresshās... Brihnūms, kā winas wehl turas. Laikam winash winas nemaš newalkā, zitadi winas ūen jau buhtu iſpuitejusħas. Toreis es winau drusku eesmehreju ar ūcho drehbi. Ko lai dara?... Man ari jadīshwo... Seewa, ūcheteri behrni... Wijs til dahrgs... Ja bīkēs noplīhst par dauds ahtri, ūaku: es jau ari, fungs, newaru drehbē eelihst. Pats neauschu... Wehl zeturtaš bīkēs. Nu, tās naw manas ūchutas. Deewa ūin, tās winam tās buhs eesmehrejis... Tā. Wairak naiv. Nu, pa-nemšchu tās paſčas lihds. Tihras jau nu gan wehl iſſkatas, tomehr war pahrtihrit. Gan ūamakās... Pee tās paſčas reiſes war padot ari wezo rehkinu. (Winash ūtān wijsas bīkēs weenā aissainiti un aiseet. Kahdu brihdi uſ ūkluwes ūlūums. Dīrdama tikai Meelina ūrahkšana. Pebz tam enahk Ede un ūahl fahrtot dīshwokli un ūlauzit puteklus.)

3. ūklets.

Meelinsch un Ede.

Ede. Schodeen aiskawejos ar iſtabas ūstrahmeſchanu. Bet ko gan lai ūrahmē, kad ūunga naw mahjā. Winash wiſu nakti naw mahjā bijis, gulta naw ūaguleta... Ir gudra meitene, ta ūate, kā jau ūidsineeze. Wina mani arveen mahjā, kā Rīga jadīshwo. Un ūapnus wina ūahsta til ūklaſtus... Pagahjuſcho nakti eſot redſejusi breejmigu ūapni: eſot bijuſi weena pati iſtabā... uſ reiſ — rasbaineets weenā ūuhri! Eſot eellegeguſes un... (eerauga Meelina) Ail Rasbaineeki! ūlehpjas aij ūkpa. Bauligi ūkatas, kamehr eerauga, ka tās ir Meelinsch). Aha... Tās ir fungs. Ail kā es pahrbijos. Domaju, ka rasbaineeks. Gult atkal apgehrbees. Laikam atkal buhs ūeedsehrees pahrnahzis mahjā. Ja tikai manis nemekleja... Bet ūate ūahstija ūapni. Ūklatijamees wiſjaunakā ūapnu grahmata. ūate ūaka, ka pehz ūchis grahmatas wiſwairak ūapni ūeepildotees. Winas Roberts eſot winai to grahmatu dahninajis. Ja, winai jau ir bruhtgans. Wina ūidsineeze. Wina apjola ari man bruhtganu pagahdat. Bīk jauſi tās buhs. Bīk ūklaſti buhtu, kad winam Ernests buhtu wahrdā. Ernests

tāhds ūklaſts wahrdā. Ernests! Es winam dotu wiſgahrdakos ūumajus. Un winash ari man dahninatu ūapnu grahmata. Un...

Meeлиnsch (eekustas un sah̄ ūurdet). Mmm... Ede (ſatruhktas). Kungs ūsmostas. Labak eesħħu projam. Winash war ūahkt mani bahrt. (Aiseet).

4. ūklets.

Meelinsch weens pats.

Meeлиnsch. (Brihtinu gul meerigi, tad ūah ūamasaam ūustetees un ruht. Beidhot ūeezelas ūehdus.) Mmm... Uch!... (Versē azis). Laikam buhšchu atkal ilgi nogulejis. Jau leela deena. (Iſwelt pulfieni, ūkatas, ūeleeek pee auſs.) Kad pikis parautu... ūeesmu ūswilzis... Pa galwu ruži mi ūphardas waj dewini welni. Laikam gan wakar buhšchu ūreetni ūametis... Hm... Pee Domerowſka... parkā... brauzām welns ūin ūur... Laikam jau deena bija kad mahjās pahrnahzu... Nu jau par wehlu uſ ūantori eet... Newaru ari, galwa plīhst ūaj ūuſchu... Domā, ka azis no peeres laukā ūprahgs... Teiħschu, ta biju ūlums... ūate ūibā ūesmu ari ūlums... Vr... (Nokar galwu, eerauga ūkēs.) Ħfu! ūahdas manas ūkēs! Laikam welns ūin, kur buhšchu ūekahpis... Atkal jadod Deedsinam ūihrit... ūapni ūiak ūredjeju... Par laimi man wehl ūcheteras ūkēs ūkapi ko ūswilkt, kamehr ūchis ūihra... Labak tuhlit pahgehrbīchōs. Jaaet ūihra gaisa ūastaigatees... Warbuht ūaps la-bati... Jau ūmet „mersawitsħihs“... (Peecet pee ūkpa ja un ūahl ūkratees) Kas tās par ūwelnu, ne-weenu ūkēs ūnewaru dabut. ūea ūahdas, ūkapis buhs ūpburts... Ede buhs ūpbuhrusi, lai gan wiaa ir dumijaka par to ūisgarako ūeli... (Saskaitees nem ūweenu drehbju gabalu pehz oira no ūkpa laukā un ūweeħħi uſ ūrehħla...) Tās ūtatschu naw ūkēs... Tās ari nè... ūaj tad ūats ūelabais winas buhs ūapeħħis? (Iſkem peħdigoo gabalu...) Nudien naw! ūaj ūih ūtikai Ede ūnebuhs ūpwilkus ūiħas ūcheteras ūahjās. No winas wiſu war ūagaidit... (Sauz) Ede! Ede!... Ede, ūaj tu ūurla ūji!... (Enahk Ede).

5. ūklets.

Meelinsch un Ede.

Ede (nobijusēs). Juhs... ūungs...

Meelinsch. Es ūungs, ja. ūaki, kur manas ūkēs?

Ede (nobijušes šķatas Meelinam ožis un nesin to teift).

Meelinsch (nepazeetigi). Saki tas, kur manas bīkšes?

Ede. Bīkšes... Jums kungs... (apjuht).

Meelinsch (kleeds). Nuja, manas bīkšes. Bīkšes, bīkšes manas! Waj tu winas neesi apwilkuši?

Ede (pašķatas uš ūwām kahjam). Es... ne...

Meelinsch (tāpat ušbūdināts). Es ar domaju, ta tew winu naw. Saki, waj tu nesini, kur ir manas bīkšes.

Ede. Jums... kungs... pašcheem kahjās... (Rahda uš Meelina kahjam.)

Meelinsch. (pašķatas ari pats uš ūwām kahjam). Man kahjās tātšchu tshetras bīkšes naw. Man kahjās tikai weenas bīkšes un tās ir ar dubleem... Skapi man bija wehl tshetras bīkšes, jaunas, tihras. Saki, kur tās palikušas?

Ede (peeskreen vee ūlapja, atwer durvis un iſtruļušes aīfahpjās atpakał). Tukšs!... Ģeraudījusi drehbju blaħki uš krehſla ūahl winu zilat. Meelinsch winu aptur vee rokas.

Meelinsch. Pagaidi! Tur naw newecnu bīkšu. Es pats iſskatiju. Bīkšes no ūlapja iſjudušas. Waj tu neesi nehmusi?

Ede. Nē.

Meelinsch. Waj tu nesini, kur winas palikušas?

Ede. Nē.

Meelinsch. Nē un nē. Saprotams, ka ir nosagtas. Welns winus fin, ko apkalpotaja dara, ko ūaimneeks ūkata... Man nosog wiħas manas bīkšes. Paleek tikai weenas, dublaines... (Saker ar rokam galvu)... No eraštibam mana galwa buhs beigta... Es wairs tāhdā mahjā newaru iſturet... (Saker ūpuri un iſskreen pa durvis).

6. ūkats.

Ede weena pati.

Tā ta kungs noſlaitees! Tihri breeħmas. Wiħas drehbes no ūlapja iſspahrdijs. (Saker trahmet drehbes atpakał ūlapji eekšā). Bīkšes esot nosagias... Tshetras bīkšes... Es esot pa-nehmusi... Es nekad ūwā muhščā ne-esmu bīkšes walkaſi. Pee mums uš ūsem ūweeſchi bīkšu

newalkā. Warbuht ka Rigā walkā. Japraža ūkate, wina wiſu fin. Te Rigā daſchadi brihnumi noteef... Lai Deewiash mani paſarga no ūunga bīkšu walkaſhanas!... Bet kur tad bīkšes wareja palih? Lāikam buhs nosagtas. Te Rigā esot dauds ūkultu, laikam, wihi buhs nosaguſchi. Es ne-ejmu redjeju. Buhs japrā ūkate... (Ūkate eebahsch bailigi galvu pa durvis un apšķatas, tad naħħ eekšā).

7. ūkats.

Ede un ūkate.

Ūkate. Waj tawa ūunga naw mahjā? Es atnahazu pee ūewis paplahpatees. Mani fungi iſgahja, teiza tit driħj mahjā nebuhħċho!

Ede. Ati mans kungs iſſtrehja.

Ūkate. Iſſtrehja?

Ede. Ja, pa durvis.

Ūkate. Ūadeħl tad wiħiš ūkrehja?

Ede. Winam bīkšu nebija.

Ūkate. (Užis eepleħtuši.) Kā? Taw's kungs bes bīkšu iſſtrehja pa durvis? Tad jau wiħiš it-trakš.

Ede. Nē, naw wiſ trakš, tikai noſlaitees.

Ūkate. Un tadeħl ūkren bes bīkšu pa durvis laukā?

Ede. Nē...

Ūkate. Kā ne? Tu tat ūzijji, ka wiħiš iſſtrehja.

Ede. Iſſtrehja gan.

Ūkate. Nu un tad?

Ede. Winam bīkšes bij kahjās.

Ūkate. (drusku aiskerta.) Tu ar mani titoi mulkojees. Paprekejši tu man teizi, ka kungs iſſtrehja bes bīkšu pa durvis laukā un nu atkal tu ūtati, ka winam bīkšes bijušas kahjās. Rigā ar iſglīhtođam freilenem tāhdus jokus nedjen.

Ede. Nelaumojatees, freilenit, es pawiħam ne-mulkojos. Es esmu ūbīkšes un nepaſpehju jums iſſtahſti.

Ūkate (laipni). Nu labi, labi. Apmeerinees un iſſtahſti man, kas ir notizis. Es redju gan, ka tu esi uſtraulka.

(Turpmak wehl)

Avtbildigais redaktors: J. Kleinbergs.

Isdeweja: Sabeedriba „Sadīhwes“.

Drukats A. Stegmana drukatorā, Jelgavā.